

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vrek terek, četrtak in soboto, jutranje izdanje opoldne, večerne izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . 13 K 20 h, ali gld. 6:60
pol leta . . . . . 6 . 60 . . . . . 3:30
četrt leta . . . . . 3 . 40 . . . . . 1:70
Posamične številke stanejo 10. Vlg.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1:60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Oglasi in poslanice

se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje šrke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soča“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakoletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Sleparji našega ljudstva!

(V odgovor „Gorici“ na članek o davščini na zganje v št. 40.)

III.

Vlada je torej dognala, da je znašel ves konsum alkohola v l. 1899. celih — 3320 hektov. To je najvišja svota, ki se je kdaj dognala, in to je bilo v „kislem“ letu 1899., ko se je potrebovalo pri nas res izredno mnogo alkohola.

Člankar pravi, da se je toliko čistega alkohola — razprodalo, a jaz rabim izraz — konsum. Oboje je napačno! Število 3320 hektov je le diferenca med množino alkohola, ki se je v deželi pridelal in se od drugod uvozilo, in ono, ki se ga je izvozilo. Recimo: 1000 hektov se ga je pridelalo, 3000 od drugod uvozilo, skupaj 4000 hektov; 680 hektov se ga je iz dežele izvozilo (tropinovec, slivovka, brinjevec itd.) torej ostalo v deželi 3320 hektov. To pa se ni rečeno, da je bil ves ta alkohol v l. 1899. tudi v resnici porabljen, marveč ga je ostalo za l. 1900. tudi 1500 hektov, lahko se več ali manj, dočim ga je — denimo! — ostalo iz l. 1898. za leto 1899. le 500 hektov, torej razloček 1000 hektov. Ta števila se doslej ne dajo nadzorovati, kar dobro ve tudi vlada. Zato prihaja v poštev le povprečnica, ki znaša — 2983 hektov.

Toda — prosim, da se na to ne pozabi — vseh 2983 hektov ni mogoče obdačiti, marveč le one zganjine, ki se točijo na drobno. Kolikor alkohola ali spirita se potoci na debelo, ne prihaja več v poštev! Alkohol, porabljen v obrtne svrhe, (posebno v mizarstvu ga gre veliko), za svečavo, za kurjavo, petjotizovanje in „zbojšanje“ vina — in l. 1899. ga je slo posebno mnogo v te svrhe! — za izdelovanje likerjev in kisa (pri nas mnogo). Je prost naših deželnih doklad (Ces. ukaz 17/7 1899.), treba torej lepo, prav lepo število hektov odšteti. Koliko? Ali je to dognal morda deželni poslanec Berbuč, katerega je hvalila „Gorica“, da je proučeval to vprašanje, predno je stavil v deželnem zboru mi famozni predlog? Na dan z — referatom! Ali — ga nikjer ni?!

Deželni odbor se je bil obrnil do finančnega ravnateljstva s prošnjo, naj bi povedalo, koliko približno je takega alkohola, ki se ne more obdačiti, — ali odgovorilo je, da se to ne da dognati. — Deželni odbor pa je l. 1890. uradno dognal po vseh zupanstvih, da se je prodalo na drobno največ — 1500 hektov. Ali o tem pozneje!

Sleparovič v „Gorici“ je pa vzel v račun ono najvišjo svoto 3320 hektov in vedno računal z najvišje možnimi odstotki v davščinah, (le za likerje!! je vzel okroglo 30.000 kron!) in s tem je našušmaril seveda velike svote, ki naj bi zmešale glave našim rojakom po deželi, dobro računajoč na to, da bi ob zmešanih pojmi v motni vodi nastal za klerikalne zdražbarje masten lov. Kakor vedno, saj klerikalstvo pa farštvo živi le od nevednosti ali zaslepljenosti ljudstva!

Da je celo povprečnica 2983 hektov previsoka, nam dokazuje dejstvo, da konsum zopet pada, zlasti letos, ko so po novih ostrih naredbah zganjarije jako omejene. Dejstvo je, da je dežela dobila lani 50.000 kron za deželne doklade, za l. 1901. pa le 40.000, ker nikdo ni hotel več ponuditi. Gorup se je za zakup malo pobrigal, da je vzel letošnje doklade solkanski Lenassi. — Ali bo člankar tako nesramen, da bo spravljal našo stranko tudi z njim v zvezo, kakor so nas lanske poletje spravljali z Gorupom in je namignjeno tudi v citovanem članku „Gorice“? Ali je naša

stranka vedela že lanskega avgusta, da Gorup se ni bil pobriga mnogo za doklade na zganjine in da ostanejo na dražbi — Lenassiju? Eto klerikalne brezvestneže v polni nagoti!

Iz tega je pa tudi razvidno vsakemu slepeu, da dobički tega zakupa ne morejo biti tako grozno veliki. Ni treba, da bi dejale deželne doklade kosmatega dohodka 195.956 K, kakor je zračunil učeni člankar v „Gorici“, marveč celo veliko, veliko manj, — in videli bi, koliko ponudnikov bi bilo, kako bi se razni može in tvrdke ad hoc pulili za zakup, dežela pa bi dobila tako veliko več, a ne samo 40.000 kron, kakor se je zgodilo letos. Gorup bi ne bil izpustil iz rok tako mastnega zasluzka, če ne radi drugoga že radi tega ne, da tudi Lenassi ne dobi jasnega pogleda v te dohodke. To užitnino je imel pred leti v zakupu goriski Lenassi, če se ne motim, ali pustil je! Zakaj? Ako so dobički tako veliki, kakor slepari oni člankar, bi jih Lenassi ne puščal iz rok. Prav tič! Komur ta dokaz ne zadostea, mu ni pomagati, ko je vendar predobro znano, kako pri naši mizeriji v deželi ljudje kosček kruha, vsak boljši zasluzek drug drugemu izpred ust pobirajo!

V naši deželi se prodajajo v ogromni večini zganjine in le malo čistega alkohola; povprečnica je 40% alkohol. Zdad pa računimo: povprečna prodaja čistega alkohola zadnjih najboljših let 2983 hektov, ugoden položaj, da bi se ga posrečilo tudi v resnici na drobno obdačiti 50%*), dobimo kosmati dohodek — 73.071 K. To je najvišja svota, katero sme navadno pameten človek računati, strokovnjaki bi odbijali od te svote še marsikak znesek za to in ono izgubo. — Sleparovič v Gorici je pa vzel najvišjo svoto na papirju dognanega „konsuma“, ki se pa mora obdačiti ves do zadnjega litra po najvišji davčni meri (ki pa za nas ne velja) in naračunal tako strmečim čitateljem dohodek — 195.956 kron. To se pravi: igrati se s številkami in s tako brezvestno igro zlobno slepariti lahko-verno občinstvo, ki rado čita poročila o velikih dobičkih dežele, kar bi njihove žepe olajšalo. —

Vlada je odločila naši deželi odškodnino, pravi člankar, 65.312 K na leto, in s tem ni zadovoljen in rolni proti naši stranki, kakor da je ona kriva**). Jaz pa rečem, da smemo biti zadovoljni s to svoto z ozirom na obstoječe razmere v deželi, ki se danes ne dajo preminjati. Letos je dobila dežela le 40.000 K, in malo je upanja, da bi dobila v prihodnje kaj več. — Dobi torej že prihodnje leto, ako konečno obvelja sprejeti zakon, vsako leto 25.312 kron več, ali v desetih letih — 253.120 K več nego bi dobila drugače, bo torej za toliko na dobičku, ne pa na zgubi za 1.306.240 K, ki sumijo po vroči glavi klerikalnega člankarja v nadi, da bi z njimi malce natočeval in obrekoval narodno-napredno stranko, katere ima poln zelodec in polno zolc.

Ali ne smemo še na nekaj važnega pozabili, namreč, da naša dežela je v tem oziru

*) Tu odbijam od povprečnice: na debelo potoci alkohol v obrtne svrhe in oni, ki se prikriva ter užitnino odteguje. Z ozirom na vse to je 50% popolnoma sprejemljiv in primeren odstotek.

**) Kdo je kriv, da dobé po istem zakonu te dežele:

Istra s 3298 hektii 64.881 K (torej več alkohola in še manj odškodnine!), Trst s 4817 hektii le 94.764 K, Predarelsko s 2284 hektii le 44.928 K (razmeroma precej manj nego naša dežela). — Ali sta tudi v teh deželah kriva — dr. Tum o in Gabršček? Že iz teh števil čitatelji lahko sodijo, kako nečuvno drzno in brezvestno se slepa i po „Gorici“ naše ljudstvo!

med pasivnimi in bo imela od vsega obdačevanja zganjin še po drugi strani dobiček. — Država pobira davek le od producenta; po novem zakonu torej več ne bo da vsčin na konsum, t. j. v prodajalnicah, gostilnah itd. ne bo več dosedanja sitnega obdačevanja, zvezanega s tolikimi neprilikami in z dejstvom, da je ostalo neobdačenega ponekod do polovice in še čez vsega konsuma. Ves davek na alkohol in zganjine plačajo torej že producentje ob zapečatenem kotlu ali tovarnarji ob svojih zapečatenih strojih. Država bo dobivala davek do zadnjega litra in dobiček delila z — deželami! In to je pametno! — Eto, kak bo dobiček za našo deželo!

Država je dobila l. 1898. od naših producentov 16.600 gld. po 35 kr. od litra; odslej po 45 kr. dobi v istem razmerju 21.300 gld., dobi torej iz naše dežele več le 4700 gld. ali 9400 kron. Producenti seveda ne plačajo tega viška, marveč jim ga plačajo konsumentje, ali se tem bo za polovico olajšano. Doslej so plačevali 10 kr. ali 20 h od zganjin pod 55%, pri nas poprečno za 40%, torej bodo odslej plačevali 4 do 6 kr. manj, ker za to bo že skrbela konkurenca, da dobiček nove davščine ne ostane ves producentom na korist. — Zdad pa računimo: Povprečnica prodanega čistega alkohola zadnja leta je 2983, kar daje v razmerju 40% zganjin 6457 hektov, in računajmo najnižje odstotke le po 4 kr., dobimo 26.628 gld. ali 53.256 kron dobička konsumentom naše dežele. Ta denar ostane v žepih našega ljudstva, pa bodisi že v teh ali onih, naša dežela bo za toliko na dobičku, torej v 10 letih 532.560 kron. — Kaj pravite, g. člankar, pa tem številkam in tem svotam? — Ako bi pa posnemal vzgled modrega člankarja v „Gorici“ ter vzel še večjo pravico povsod najvišje svote, t. j. konsum 3320 hektov in dobiček konsumentov 6 kr. ali 12 vin., bi dobili 8300 hektov zganjin po 40% alkohola, na katerih bi konsumentje prihranili na leto 99.600 kron, v desetih letih torej 996.000 kron. — Ostale primerljaje in ostalo igro s številkami prepuščam gg. čitateljem. A. Gabršček.

(Dalje pride.)

Domace in razne novice.

Bliskočni prazniki so bili privabili, kakor po navadi, v Gorico poleg birmancev in botrov tudi precejšnje število tujcev, ali teh je nekaj odgnalo gotovo nestalno vreme, kakoršno smo imeli oba praznika. — Birmoval je oba praznika kardinal Missia v Stolni cerkvi, v cerkvi sv. Ignacija na Travniku ter v kapeli v nadškofjski palači, kakor navadno.

Kaj vse je pisal kurat Vales! — V njegovem „pojasnilu“, katero smo ponatisnili tudi mi, stoji doslovno to-le:

„Ko sem bival v zač. pokoju blizu 6 let na sv. Gori radi boleznj v nogah in ko sem imel biti zopet postavljen v službo semkaj (1888) (na prošnjo braniske duhovnije), se je obrnila neka prej meni čisto neznanca oseba na me s prošnjo, da bi prišla rada k meni v službo za dekl. Jaz sem jej kratko odgovoril, da ne potrebujem nobene kuharice, ker imam že od začetka svojega službovanja pri sebi svojo dobro sestro. Potem je še parkrat pismeno prosila, pa jaz sem jej naravnost pa podučljivo in uljudno odgovoril, da ne morem tega storiti. Na to mi je pisala res ono prepričajno zaplepko, iz katere sem spoznal, da je oseba abnormalna, ter sem jo vsled tiste res prenespodobne pisave kratko zavrnil ter si prepovedal za vselej njeno „korespondenco“. In res ni bilo od tedaj več nobenega duha ne sluha o kakem njenem dopisovanju na mojo osebo!“

Kdor ima še kaj zdravega razuma in pomisli, da je bilo pisano ono ljubavno pismo dne 23. marca 1896., bo videl takoj,

kako se je prečastiti gospod dušni pastir Vales sam vjel v past, da mu je težko verjeti, če bi človek tudi hotel. Kdo bo verjel, da se je vsrila ona mala „korespondenca“ (le parkrat!) v teku dolgih — osmih let, t. j. od l. 1888. do 1896.?! To bi morala biti vendar hudimano vražja ona ljubezen, da se ni ohladila celih dolgih 8 let. Kaj takega se pri posvetnih ljudeh ne dogaja, vsaka ljubezen bi se popre! uklonila usodi, le ono dekle je se po 8 letih ostalo Valesu tako zvesto, ker od „stare ljubezni preveč ranjeno!“ To je sicer malo bolj umljivo, ako se pomisli, da je dekl videlo na Valesu: . . . dva očca kot dve prijazni zvezdici, ustnice kot na pol odprta cvetlica (— in da ne bo pomote, katere rožica, je povedala, da je to „nagelj!“) in celo telo polno ljubeznivosti. — Ni sicer povedala, kdaj jih je videla, da so jo tako neizmerno prevzele, to pa vemo iz njenega pisma, da se ji je Vales v srce vsadil tako, da ga iz njega ne iztrga nobena sila, kajti rožica je: vzela nase takorekoč Valesovo meso in kri! — Kaj čuda „orej, da je punca še po osmih letih zdihovala za takim — izgubljenim: plenom, ali žrtvo, ali zakladom!

Klerikalno brezobraznost! — Štefa Makuc v Grojni je že dolgo „Probiermadel“ naše klerikalne stranke. Zlorabijo ga vsak hip, a posledice bo revež nosil sam. Dr. Pepe ga je rabil v boju že proti „Zadrugi“, zdaj ga izkoriščajo proti „Gor. ljud. pos.“ — Lani je bil on tisti, ki je lovil po Brdih pooblastila za klerikalce ter jako strastno nastopal; pri tem je celo podpisal ponarejal, kar se je neoporečno dognalo. — Pri posojilnici je bil precej hudo zadolžen za njegove premoženjske razmere. Lansko leto mu je trda sla celo za — obresti, katere je plačal le za l. 1899. — V poletju l. 1900. je dobil tri opomine za vse tri menice, katerih jedna je bila že iz leta 1897., torej nad 3 leta stara, ki se mora iztožiti ali ponoviti. Toda Makuc se za opomine ni zmenil. Najbrže si je mislil, da mu da posojilnica celo kako nagrado za vso zgago, katero je delal! — Ni preostalo drugega nego izročiti menice odvetniku dr. Staniču, da jih iztoži. Prva tožba je bila vložena šele 23. avg. 1900. — Vprašamo, ali bi smel denaren zavod drugače postopati? Posojilnica deluje pač z tujim denarjem, mora torej pravilno poslovati. — Ako je bil torej ta „slavni rodoljub“ Štefa iz Grojne tožen po 8 mesecih dolžnih obrestij in potem, ko je bila jedna menica že 7 tednov nad tri leta stara ter je manjkalo le še 5 tednov, da bi zgubila pred zakonom svojo pravo veljavo, se mu ni zgodila prav nikaka krivica, nasprotno: poklicati bi bilo treba ravnateljstvo na odgovor, ako bi tega ne bilo storilo!

To je ves faktum, kateri izkoriščajo klerikalci na nesramen način ter napada predsednika dr. Tum o. Kaj ima on pri tej stvari? — Posojilnica je dobila le to, kar ji tiče, troške pa je Makuc plačal pisarni dr. Staniča, kakor jih je sodnija odmerila. Ako mu ni bilo prav, se je imel pritožiti.

Da pa „Gorica“ spravlja take reči v javnost, kaže zopet ono klerikalno lumparijo, čes: nekaj se vendarle prejme. Vsi oni, ki so toženi in morajo plačevati troške, bodo radi čitali take izbruhe, čes: plačal sem, plačal, ali dal sem mu pa le temu sakramenskemu dohtarju!

Kakor se vidi, bodo klerikalni listi polnili svoje predale z odvetniškimi ekspenzarji! Na ta način bojevanja si vzamejo lahko patent. — Da pa dovedemo tako brezvestno pisarijo ad absurdum in za nič drugega smo priobčili tudi mi nekaj računov iz klerikalnih rok!

Ker pa farovski listi ne dajo miču, utegnemo priobčiti nekaj slučajev o „Monte di Pietà“ in bodo čitatelji videli, kako je s to „goro usmiljenja“. Tudi odvetniške ekspenzarje malce razrahljamo! — In ker je načelnik sam kardinal, ga bomo enako kralci, kakor klerikalci dr. Tum o. Bomo videli, kaj poretke klerikalci pa v teh slučajih!

Čitatelji! Sodite zdaj, s kako nesramno bando se nam je boriti! Kje na svetu se godi kaj podobnega?

Občini Kobarid vlada vrne hišo na trgu (Pagliaruzzi-Krilanovo), ki je bila namenjena za sodišče. S tem se je izpolnila vroča želja Kobaridcem. — Toda porabijo naj jo za — občinske potrebe!

Novo brzojavno zvezo. — Z mesecem junijem napravijo brzojavno zvezo med Gorico in Kozano v Brdih. Priprave za to so v delu. S tem se jako pripomore Bricem za sedanjí čas, ko izvažajo sadje itd. ter je pri takem poslu jako pogostoma potrebno, poslužiti se brzojava. — Brzojav med Krminom in Trstom dobi od junija dalje direktno zvezo; sedaj je bil Krmin zvezan le z Gorico.

V Postojni je bilo včeraj silno veliko ljudstva iz vseh krajev. Na plesišču v jami je bilo ves čas jako živahno. Letos pa ni bilo — petja. Torej v tem pogledu — nazadek!

Železniška nesreča. — Med Logatcem in Borovnico se je pripetila v nedeljo zjutraj velika nesreča, toda od osebja se ni ponesrečil nikdo. — Či Logatca dalje, kjer se železnica polagoma še dviga, se je odtrgal v sredi jeden voz, da je bil vlak na dva dela; prvi del je odšel hitreje naprej, drugi pa (16 voz) je polagoma sam premagal najvišjo točko, a dirjal potem vedno hitreje in hitreje proti Borovnici navzdol. Dohitel je prvi del vlaka in treščil vanj s tako silo, da se je kar razletelo 12 voz. Cela soteska (z obema tiroma) je bila en sam velik kup razbitih vagonov z najraznovrstnejšim blagom. Posebno riža je bilo mnogo. Iz dveh reservoirjev se je cedil petrolij. Delali so pridno poldrugi dan, da so odprli promet vsaj jeden tir. Prej so morali potniki prestopati v nov vlak na drugi strani. Škoda ogromna.

Iz Anhovega je priobčil „Prismojenec“ dopis, kateremu se vidi na prvi pogled, da je prišel iz farovža. Gospod nunc je bil 19. t. m. na cerkvenem shodu v Zapoloku; ko je sel skozi Anhovo domov, je slišal nekaj zvonitii o dohodu dr. Tume, in takoj je bil spisan dopis.

Ako bi ne bilo škoda prostora, bi dokazali takoj, da dopisnik ni nič vedel, a pisal je vsejedno! Jedna laž, jedna izmišljotina več ali manj, kaj za to, saj klerikalci tudi to delajo le „k božji časti!“

Oni dan je bila sklicana seja občinskega staršinstva, katere se je udeležil tudi deželni odbornik dr. Tuma. da je pojasnil perete vprašanje o tistih cestah iz Brd ob Idriji in po vrhu do Srednjega. Sele na to je staršinstvo dovolilo 10% prispevek, kakor zahteva deželni zbor! — Komu ni znano, koliko so klerikalci lagali o naši stranki zastran onih cest. — Ako pa se dr. Tuma celo toliko potrudi, kakor je storil 19. t. m. (seja je trajala 5 ur), pa zopet niso zadovoljni in — zopet udrihajo po njem. So pač vedno enaki ti naši brezbožni klerikalci!

Pogodba za javno razsvetlavo v Gorici. — Deželni odbor je potrdil pogodbo, katero je sprejel mestni svet, glede na javno razsvetlavo med občino mesta Gorica ter dunajsko „Gasindustriegesellschaft“, katera družba je sedaj že kupila staro plinaro za svoto K 25900.

Sestanek abiturijentov na Reki. — Letos se snidejo, kakor čujemo, slovenski in hrvatski abiturijente na Reki, in sicer na predlog maturantov gimnazija na Sušaku. Hrvatski listi pozdravljajo sestanek na Reki jako simpatično.

Ne v Brazilijo! — C. kr. namestništvo v Trstu je razposlalo ministersko okrožnico, v kateri svari pred izseljevanjem v državo S. Paulo v Braziliji. Okrožnica pravi: „Glasom došlega uradnega sporočila je bil od strani vlade države S. Paulo v Braziliji razpisan konkurz za uvedenje 30.000 emigrantov. Mej tozadevno došlimi ponudbami so tudi štiri ponudbe takih proponentov, ki se ponujajo za uvedenje Avstrijcev. Če tudi v omenjenih ponudbah se ni odločeno, se zdi vendar jako verjetno, da se vlada odloči za eno omenjenih 4 ponudb, ker so avstrijski in ogrski izseljenci na jako dobrem glasu kakor vrli in pridni pojedelci in je veliko povpraševanje po njih ter jim dajejo prednost pred emigranti iz drugih držav. Pričakovati je torej, da se nabiranje raztegne tudi na tostransko državno območje. Kar se pa dostaje razmer, ki čakajo avstrijskih izseljencev v državi S. Paulo, je iste na podlagi zanesljivih informacij, dobljenih na licu mesta, slej ko prej označiti kakor skrajno neugodne, in je torej le najnujnejše odsvetovati od izseljevanja. Kdor odhaja v S. Paulo v nadi, da pridobi tam zemlje za samostojno obdelovanje; doživi le najgorenkeje iznenadenje. Vsako podeljevanje državne zemlje izseljencem je izključeno. Ob takih okolišnih so izseljenci prisiljeni vsprejemati delo v akordu na kavinih plantažah in tam brez lastne domačije živeti življenje težko mučenih in o tem slabo plačanih kavinih delavcev, ki se v resnici le malo razlikuje od življenja prejšnjih sužnjev. Posestniki plantaž so vled padanja kavinih cen in iz istega izhajajoče gospodarske krize obnemogli in navadno prezadolženi, zbok česar se bolj krečijo itak že nizka plačila, ali pa jih kar vzkratajo delavcem. Z ozirom na pomankljivo pravno varstvo v državi S. Paulo je pa kolonist navadno brez obrambe pred takimi dogodki. K temu pa prihaja še težava, prilagoditi se novim in povsem nenavajenim razmeram, kakor tudi nepoznavanje deželne jezika; vse to so okolnosti, ki se bolj pomagajo v to, da se v izseljenih vzbujata čut osamelosti in pobitosti in da jim upada možnost za pridobivanje.“

Vsi poklicani javni organi imajo nalogo, opozarjati na te okoliščine one, ki bi name-

ravali, izseliti se v Brazilijo, mi pa tem potom svarimo pred tem izseljevanjem v smislu gorenjega besedila ministerske okrožnice.

Drobiž. — V bolnišnico so morali prenesti 12-letnega dečka Fr. Pisota, ker ga je rčil gad. Stanje se mu slabša.

Ušla sta dva vojaka-prostaka, dodeljena službi v provijantnem skladišču v Gorici.

Tržiški mestni svet se živo poteguje za to, da zveže Tržič z morjem. Plovna zveza bi bila dolga 2200 m. Ministerstvo je naklonjeno takemu načrtu; te dni določi tržiška občina, koliko bo prispevala k tej vodni cesti.

Oni mrtvec, o katerem smo poročali, da so ga našli delavci pri mostu čez Barko, je neki Blaž Pelos, 70 let star, iz Podturna v Gorici. Čevljar po poklicu je živel dije časa v Zadru, odkoder se je vrnil 4. aprila t. l. v Gorico, kjer je sel v bolnišnico ter bil tam do 10. t. m. Iz bolnišnice je sel ozdravljen v Sočo.

Listulca. — G. Ferdo Jelincič, učitelj-voditelj v Logu: Gledé na Vaso prošnjo potrjujemo Vam, da niste Vi pisali dopisa z Bolškega v „Soci“ št. 59. dne 21. t. m. ter da ne stojite z njim v nikaki dotiki. Omenjeni dopis tudi ni iz učiteljskega peresa, marveč nam je došel od povsem druge strani. G. kaplanu Abramcu pa svetujemo, naj rajši premisluje, kaj je pisano, namesto da stika po dopisniku.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Prihodnja seja državnega zbora bo dne 29. maja, torej jutri. Na dnevnem redu bo prvo branje predloge o vodnih stavbah ter budgetnega provizorija. Od Velike noči do Binkosti je rešil državni zbor načrt o davku na žganje, novelo k pristojbinskemu zakonu o izdelovanju margarina, o deveturnem delavniku ter investicijsko predlogo, katera pride sicer se v drž. zbor v tretjem čitanju, ali je isto le formalno; sme pa se reči že, da predloga je že sprejeta, in vsled nje bohinska železnica zagotovljena.

Deželni zbori prično, kakor se čuje, po 17. juniju takoj ter bodo imeli na razpolago, raztgniti zborovanje do septembra. Volitve v deželne zборе utegnejo biti v drugi polovici novembra.

Ranko Tajić, vodja srbskih radikalnih kmetov, je bil, kakor smo že povedali, pomiloščen od srbskega kralja. Nameraval je iti radi tega iz Celinja čez Reko v Srbijo. Nastanil se je na Reki, kjer se je obnašal jako čudno, kakor kak norec. Po noči je sel iz hotela ter skočil v neko jamo, ali se vjel za obleko ter obvisel. Spravili so ga v varnost, ker je očividno blazen.

V Petrogradu se snidejo baje v kratkem, kakor poroča „Independance Belge“, srbski kralj Aleksander, ernogorski knez Nikola in bolgarski knez Ferdinand. Ako se to obistini, bo sestanek brez dvoma velikega političnega pomena za Balkan nasproti zvezi rumunskega kralja z grškim.

Glavna ljudska knjižnica. — V Ljubljani snujejo društvo za ustanovljanje ljudskih knjižic po vsem Slovenskem. Namen: pospeševati ljudsko omiko z vzdrževanjem ljudskih knjižnic, čitalnic ter prirejanjem poučnih javnih predavanj. Pozdravljamo društvo z velikim navdušenjem.

V južni Afriki. — Lord Kitchener zapusti, kakor pišejo, v kratkem južno Afriko, ako angleška vlada ne ugodi njegovim zahtevam. Hoče pa baje izdatno pomoč proti Burom ali za nje ugodne mirovne pogoje. Angleži so imeli do 1. maja na bojišču 249.416 mož. Umrlo jih je dotle 14.978, ranjenih je bilo 17.209 in za vojno je postalo nesposobnih 76.582 mož. — Angleži so sklenili oborožiti Calukafre, ter jih nahujskati proti Burom!

Raznotero. — V Pragi so bili otvorili te dni veliko mednarodno izložbo psov. — Srbska kraljica Draga pojde v kratkem v Francove vari po nasvetu zdravnikov. — O Bresciju pravijo, da se ni obesil, marveč da se je zadavil z žepno ruto. — Poštna hranilnica na Dunaju je imela lani dobička 4.266.101 K. — Gospa Ljerka pl. Šram in Slovenec Ignacij Borštnik priredita 30. t. m. v Opatiji umetniški večer. Iz Opatije gresta na Sušak, kjer bosta 1. junija, potem gresta v Trst, Gorico in Ljubljano.

Foulardove svile od 65 kr. do gld. 3-65

meter na bluze in obleke; ravno tako črne, bele in barvane „Hennebergove svile“ od 65 kr. do fl. 14-65 meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom. Vzorci z obratno pošto. — Pismena naročila naj se frankirajo v Švico s 25 vin.

G. Henneberg, tovarnar svile
(2) (c. in kr. dvorni zalagatelj) v **Curihu.**

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,
briskih, dal
matinskih in
istrskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerna. Postrežba poštena.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pismenim jamstvom razpošilja na zasebku

Hanns Konrad,
tovarnar ur ter izvoz zlatalne

Mosť (Česko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75; srebrna ura Rem. fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pism. — Ilustrovan cenik zastoj!

Rihard Brass
Gorica

zaloga vin in špirta na debelo.
Ulica Vetturini št. 11.

Domača, istrska in dalmatinska vina ter žganja prve vrste po nizkih cenah.

KAVA

DRUŽBE

SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

Ivarina je najboljša cikorija.

ZALOGA
PRI
IV. JEBAČINU
V LJUBLJANI.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si usiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali: „Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani!“

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: **IVANO JEBAČINU** v Ljubljani.

Trgov.-obrtina registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadst.

Obreduje hranilne vloge, stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3-60%. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjizbi varščine na 10-letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
stujejo po 6-15%.

Vplačevanje se vrši osebno ali potom poloznic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9-12. dopoldne.

Za mizarsko obrt

se iščeta dva učenca, katera bodeta pri gospodarju-mojstru ob jednom pre-skrbljena z hrano in stanovanjem. — Imeti morata primerna leta ter biti zdrava. Drugo po dogovoru.

Sprejme se tudi dobro izvežba-nega mizarskega pomočnika. Naslov: **Valentin Kofol,** mizarski mojster v Kanalu.

100 do 300 gld. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glav-nica in ni nikaka nevarnost. Ponudbe pod Ludwig Österreich, VIII Deutsche gasse 8 Budapest.

Josip Valentinčič

pekovski mojster

v Gorici, v Raštelju št. 29.

priporoča

vedno sveži kruh, navadni in najfineji,

pecivo, razne kolače, torte itd. itd.

po zmernih cenah.

Čevljarska

prodajalnica in delavnica

Ivana Ušaj-a

na Travniku št. 9.

v Gorici.

Imam na izbiro po volji gospodov vsako-vrstna usnja iz imenitnejših francozkih, an-gleskih, nemških in tudi slovenskih tovarn, n. pr. iz Ljubljane, tako, da si vsak lahko izbere po svoji volji ter naroča. Vse je po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence. Čevlji, ki ne ugajajo, ali ne dopadajo, osta-nejo na moj račun. Kdor bi po svojem ukusu rad imel izgotovljeno kako naročilo, se mu hitro postreže. Prodajam tudi steklenice in skatljice vsakovrstnega mazila in tekočin za čevlje: rudeče, črne in lakaste.

Velika zaloga vsakovrstnih obuval

Jos. Cociancig-a v Gorici

nasproti ljudskemu vrtu — cesta Jos. Verdi-ja št. 25.

Velika izbér najnovejših obuval
po zmernih cenah.

Edina zaloga obuval lastnega izdelka
za Gorico in deželo.

Prodaja različnih angležkih mazil za svetliti čevlje, barvane,
črne in lakaste.

Velika izbér.

Lapa prilika.